

Advies nr. 44/2016 van 8 augustus 2016

Betreft: Adviesaanvraag over een protocolakkoord tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en de federale politie betreffende de rechtstreekse bevraging van de Algemene Nationale Gegevensbank door de Dienst Vreemdelingenzaken in toepassing van artikel 44/11/12, §1, 2° van de wet op het politieambt (CO-A-2016-061)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Vice-Eerste Minister en Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken ontvangen op 27 juli 2016;

Gelet op het verslag van mevrouw Mireille Salmon;

Brengt op 8 augustus 2016 het volgend advies uit:

I. VOORAFGAANDE OPMERKING

1. De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens uitgevaardigd werd: betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens Deze akten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].
2. De verordening, meestal GDPR (general data protection regulation) of AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) genaamd, is twintig dagen na publicatie of op 24 mei 2016 van kracht en wordt, twee jaar later automatisch van toepassing, zijnde op 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.
3. Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, gedurende de uitvoeringstermijn van twee jaar, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde verplichting houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.
4. Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze akten te anticiperen. Het behoort in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) toe om hiermee rekening te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.
5. De Commissie stelt vast dat het Protocolakkoord anticipeert op de AVG door in punt 4.4. te bepalen dat de Dienst Vreemdelingenzaken zich er toe verbindt zich in overeenstemming te brengen met de AVG

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

II. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

6. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna aangeduid als "de Commissie") ontving op 27 juli 2016 een adviesaanvraag van de heer Jan Jambon, Vice-Eerste Minister en Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, over een protocolakkoord tussen Dienst Vreemdelingenzaken en de federale politie betreffende de rechtstreekse bevraging van de Algemene Nationale Gegevensbank door de Dienst Vreemdelingenzaken in toepassing van artikel 44/11/12, §1, 2° van de wet op het politieambt.

III. ONDERZOEK TEN GRONDE

A. Finaliteitsbeginsel

7. Krachtens het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel van de wet verwerking persoonsgegevens (artikel 4, §1, 2° van de WVP), mag de verantwoordelijke voor de verwerking enkel gegevens verzamelen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mag hij die verzamelde gegevens uitsluitend verwerken op een wijze die verenigbaar is met die doeleinden.
8. Artikel 44/11/12, §1, 2° van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt¹ biedt aan de Dienst Vreemdelingenzaken de mogelijkheid om de ANG rechtstreeks de bevragen.
9. Artikel 12 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016 betreffende de rechtstreekse bevraging van de Algemene Nationale Gegevensbank, bedoeld in artikel 44/7 van de wet op het politieambt, door de aangewezen personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken² bepaalt dat enkele praktische, nadere regels voor deze rechtstreekse bevraging het voorwerp moeten uitmaken van een protocolakkoord tussen de Directeur-generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken en de Directie die de toegang tot de ANG beheert.
10. Deze nadere regels hebben onder meer betrekking op:
 - het omgevings- en antecedentenonderzoek van de door de Dienst Vreemdelingenzaken aangewezen personeelsleden;
 - de functionele en technische aspecten van de rechtstreekse bevraging van de ANG;

¹ B.S. 22 december 1992.

² B.S., 12 april 2016

- de regels voor de werkingsaudits met betrekking tot de rechtstreekse bevraging van de ANG;
 - de passende maatregelen die door de Dienst Vreemdelingenzaken in plaats gesteld worden voor de beveiliging van de rechtstreekse bevraging van de ANG;
 - de opleiding van de door de Dienst Vreemdelingenzaken aangewezen personeelsleden die gemachtigd zijn om de ANG rechtstreeks te bevragen.
11. De doeleinden van het protocolakkoord strekken er dus toe de Dienst Vreemdelingenzaken in staat te stellen hun wettelijke opdrachten adequaat uit te oefenen bij de beoordeling of een vreemdeling een gevaar vormt voor de openbare orde door hun besluit te objectiveren via een rechtstreekse bevraging van de ANG.
12. Het Comité is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn als bedoeld in art. 4, § 1, 2° en 5°, 1ste lid, c) van de WVP.

B. Proportionaliteitsbeginsel..

13. Artikel 4, § 1, 3° van de WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.
14. Dit brengt met zich mee dat bij de keuze voor een bepaalde verwerkingswijze om het nagestreefde doeleinde te kunnen bereiken, de verantwoordelijke voor de verwerking moet opteren voor die modaliteiten die het minst de privacy van de betrokkenen aantasten. Een inmenging in het recht op bescherming van de gegevens van de betrokkenen, moet immers proportioneel zijn ten opzichte van het nut en de noodzakelijkheid van die verwerking voor de verantwoordelijke voor de verwerking.
15. Punt 8 van het protocolakkoord betreffende het gebruik van de informatie verkregen op basis van een rechtstreekse bevraging, bepaalt dat de Dienst Vreemdelingenzaken er zich toe verbindt de informatie die hij heeft verkregen als gevolg van een rechtstreekse bevraging van de ANG of via het openbaar ministerie ofwel naderhand via de Algemene Directie van de bestuurlijke politie of de Directie van de operaties en de informatie inzake de bestuurlijke politie (hierna de DAO) slechts zal gebruiken in het kader van de wettelijke opdrachten die hem zijn toevertrouwd. Zo mag de Dienst Vreemdelingenzaken de van het openbaar ministerie of van DAO verkregen informatie gebruiken voor het nemen van administratieve beslissingen ten aanzien van een vreemdeling.

16. In overeenstemming met artikel 7 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016 en gelet op de wettelijke bevoegdheden van bijvoorbeeld het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatslozen (CGVS) op het niveau van het nemen van beslissingen over de status van de asielzoeker, zal de Dienst Vreemdelingenzaken rekening houden met het feit dat de via de rechtstreekse bevraging van de ANG verkregen persoonsgegevens en informatie, waarvan de mededeling noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke bevoegdheden door het CGVS, beperkt moeten worden tot het strikte minimum.
17. De politiediensten zullen de persoonsgegevens of de informatie die verkregen worden op basis van de door de Dienst Vreemdelingenzaken uitgevoerde bevragingen van de ANG enkel gebruiken voor hun wettelijke politieopdrachten (in overeenstemming met de artikelen 14, 15 en 44/11/9, §4 van de wet op het politieambt en artikel 10, §1 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016) of ter ondersteuning van de door de Dienst Vreemdelingenzaken uitgevoerde verificatie van de rechtmatigheid van de door de gemachtigde personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken uitgevoerde bevragingen (art. 8, §2 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016).
18. Bovendien zullen de Dienst Vreemdelingenzaken en de politie de in het kader van de uitvoering van dit protocolakkoord doorgezonden persoonsgegevens of informatie, noch de op basis van deze doorgezonden persoonsgegevens of informatie verkregen bijkomende informatie van andere derde diensten (bvb. de bijkomende informatie verkregen van de parketten) niet overmaken aan een andere derde dienst zonder het voorafgaandelijk akkoord van de partij die aan de bron van deze persoonsgegevens, informatie of deze bijkomende informatie ligt en dit behoudens een wettelijke machtiging om deze gegevens of informatie over te maken aan een andere derde dienst.
19. Gelet op wat voorafgaat, is de Commissie van oordeel dat de bedoelde verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming is met artikel 4, §1, 3° van de WVP.

C. Het beginsel informatiebeveiliging

20. Het beveiligingsbeginsel bij persoonsgegevensverwerkingen, als bedoeld in artikel 16 van de WVP, verplicht iedere verantwoordelijke voor de verwerking om de passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de persoonsgegevens te beschermen die hij verwerkt en zich te beveiligen tegen oneigenlijk gebruik. Het toereikend karakter van deze beveiligingsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de kosten en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's.

C.1. Consulent voor de veiligheid

21. Artikel 5 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016 bepaalt dat de Directeur-generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken een consulent voor de veiligheid aanduidt en zijn opdrachten vaststelt.
22. Dit artikel bepaalt overigens onder §4: "*De consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer stelt een controlebeleid vast waarbij hij aangeeft welke middelen noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking ervan en houdt het ter beschikking van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De identificatiegegevens en de contactgegevens van de consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, alsook de latere wijzigingen van deze gegevens worden meegedeeld aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De adviezen en verslagen van de consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden ter beschikking gehouden van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.* ».
23. De Commissie neemt hier akte en wenst dat de consulent voor de veiligheid haar uit eigen beweging informatie verstrekt over het controlebeleid dat hij heeft vastgesteld waarbij hij rekening heeft gehouden met de bestaande belangen.

C.2. Veiligheidsbeleid

24. Onder punt 4.1 van het protocolakkoord wordt het volgende verduidelijkt: "*De Dienst Vreemdelingenzaken is verantwoordelijk voor de opmaak van een formeel veiligheidsbeleid dat in de nodige beveiligingsmaatregelen voorziet. De Dienst Vreemdelingenzaken maakt ook een driejaarlijks veiligheidsplan op met het doel de beveiliging te verbeteren. Dit veiligheidsplan wordt tenminste jaarlijks herzien*».
25. De Commissie neemt hier akte van en wenst een kopie van dit veiligheidsplan te ontvangen.

C.3. Beveiliging van de plaatsen waar de rechtstreekse bevraging plaatsvindt

26. Het protocolakkoord bepaalt onder punt 4.1: "*De Dienst Vreemdelingenzaken zal passende maatregelen nemen om de gebouwen en, in het bijzonder, de zich in deze gebouwen bevindende lokalen te beveiligen van waar zijn gemachtigde personeelsleden kunnen overgaan tot het rechtstreeks bevragen van de ANG. De lokalen van de centrale diensten van de Dienst Vreemdelingenzaken zijn voorzien van een dubbele fysieke perimeter met toegangscontrole, een loggingsysteem en een toegangsbeperking na de diensturen*". De Commissie neemt hiervan akte.
27. De Commissie stelt overigens vast en gaat ermee akkoord dat de gemachtigde personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken de ANG niet rechtstreeks kunnen bevragen bij telewerk.

C.4. Beheer van de toegangen

28. De Commissie stelt vast en gaat ermee akkoord dat onder punt 4.2 is voorzien in een beheersbeleid voor de toegangen overeenkomstig artikel 2, §3 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016 dat bepaalt dat de Directeur generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken een lijst verstrekt aan DRI van de personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken die individueel gemachtigd zijn om de ANG rechtstreeks te bevragen.

C.5. Vertrouwelijkheidsverklaring

29. De Commissie stelt vast dat punt 4.2. van het protocolakkoord bepaalt: "*De Dienst Vreemdelingenzaken zal de aangeduide personeelsleden een schriftelijke verklaring ter ondertekening voorleggen die de personeelsleden wijst op de vertrouwelijkheid van de via de rechtstreekse bevraging van de ANG bekomen gegevens en informatie. Dit neemt de vorm aan van een schriftelijke verbintenis die aan het personeelsdossier van de betrokken personeelsleden zal toegevoegd worden*" en dus dat dit punt tegemoetkomt aan de vereiste van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016.

C.6. Logging van de toegangen

30. *Overeenkomstig artikel 8, §2 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016, worden alle uitgevoerde rechtstreekse bevragingen van de ANG opgelijst (logging) door de Dienst Vreemdelingenzaken. Zowel de Dienst Vreemdelingenzaken als DRI zullen loggings verrichten.*
31. *De door DRI bijgehouden logging houdt de volgende gegevens in:*
- het rijksregisternummer van het gemachtigd personeelslid van de Dienst Vreemdelingenzaken die de bevraging heeft uitgevoerd;
 - de identificatie van het werkstation van waaruit de bevraging gebeurt;
 - de ingevoegde bevragingselementen;
 - de door het gemachtigd personeelslid van de Dienst Vreemdelingenzaken opgegeven reden voor de bevraging;
 - de door DRI verstrekte antwoordelementen.
32. De loggings die door de Dienst Vreemdelingenzaken en DRI zullen opgesteld worden, zullen bewaard worden gedurende 10 jaar te rekenen vanaf de uitgevoerde bevraging van de ANG. Dit stemt overeen met de bewaartermijn van de gegevens in de ANG krachtens artikel 44/9 van de wet op het politieambt.
33. De Commissie stelt vast en gaat akkoord met het feit dat het protocolakkoord erkent dat de logginggegevens per definitie persoonsgegevens bevatten. Zo verbindt de Dienst Vreemdelingenzaken er zich toe de toegang tot de logginggegevens te zullen beperken tot een minimaal aantal personen.

C.7. Melding en opvolging van eventuele veiligheidsincidenten

34. Punt 4.4 van het protocolakkoord bepaalt dat de Dienst Vreemdelingenzaken moet instaan voor het uitwerken van een interne procedure voor de melding en de opvolging van mogelijke veiligheidsincidenten.
35. De Commissie vestigt tevens de aandacht op haar aanbeveling uit eigen beweging nr. 01/2013 van 21 januari 2013 betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken³.

³ Beschikbaar op dit adres:
http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013.pdf

C.8. Werkingsaudits met betrekking tot de rechtstreekse bevraging van de ANG

36. Punt 5 van het protocolakkoord stelt de werkingaudits vast met betrekking tot de rechtstreekse bevraging van de ANG.
37. De werkingsaudits hebben tot doel om in het kader van het Koninklijk besluit van 28 april 2016, de tot stand gebrachte informatieflexen te evalueren met het oog op de verbetering ervan.
38. De werkingsaudits zullen gezamenlijk uitgevoerd worden door vertegenwoordigers van de Dienst Vreemdelingenzaken en de federale politie (waaronder minstens DRI). De audits zullen minstens bijgewoond worden door de consultants voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de beide ondertekenende partijen.
39. Zij zullen plaatsvinden op aangeven van minstens een van beide partijen. Er zal minstens een keer om de twee jaar een werkingsaudit plaatsvinden.
40. De werkingsaudits maken het voorwerp uit van een verslag dat overgemaakt wordt aan de Directeur-generaal van de Dienst vreemdelingenzaken en aan de directeur DRI.
41. De Commissie keurt deze voorzieningen goed.

C.9. Opleiding van de gemachtigde personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken

42. Overeenkomstig artikel 8, §1 van het Koninklijk besluit van 28 april 2016, volgen de gemachtigde personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken een opleiding alvorens ze toegang kunnen hebben tot de rechtstreekse bevraging van de ANG.
43. Het protocolakkoord preciseert dat de opleiding tot doel heeft de gemachtigde personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken de nodige theoretische en praktische kennis bij te brengen die hen moet toelaten om de ANG met kennis van zaken te bevragen en de aan de hand van de door hen uitgevoerde bevragingen verkregen antwoorden op een passende manier te kunnen exploiteren in het kader van de uitvoering van de wettelijke opdrachten van de Dienst Vreemdelingenzaken.

44. De Commissie stelt vast dat punt 2 van het protocolakkoord het volgende bepaalt: "*De Directeur-generaal Dienst Vreemdelingenzaken verbindt zich er toe om op systematische wijze aan de Nationale Veiligheidsoverheid een veiligheidsadvies te vragen voor de personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken die individueel gemachtigd worden om een rechtstreekse bevraging van de ANG uit te voeren. Deze aanvraag dient gemotiveerd te worden overeenkomstig artikel 22quinquies, §§1 tot 3 van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen⁴ ».*

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een **gunstig advies** uit over het protocolakkoord tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en de federale politie betreffende de rechtstreekse bevraging van de Algemene Nationale Gegevensbank door de Dienst Vreemdelingenzaken in toepassing van artikel 44/11/12, §1, 2° van de wet op het politieambt

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere

⁴ B.S., 7 mei 1999